

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 1 (1498)

2017. gada 3. janvārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2016. gada 52. nedēļā Latvijā

2016. gada 52. nedēļā (četras darba dienas) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 68 ģimenes ārstiem) reģistrēti 13 gripas klīniskie gadījumi jeb vidēji 12,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, kas par 63,3 % vairāk nekā 51. nedēļā.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 52. nedēļā, salīdzinot ar 51. nedēļas datiem, tikai nedaudz palielinājusies (par 0,2%) un bija vidēji 939,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Pacientu vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

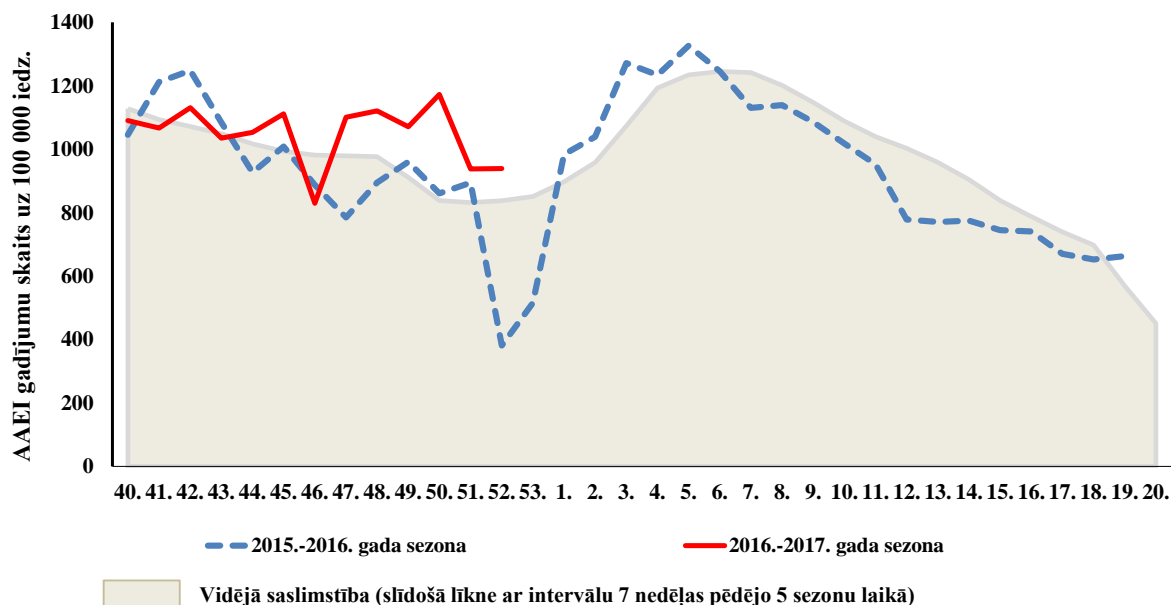
	Vecuma grupas	48. ned.	49. ned.	50.ned.	51.ned.	52.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1120,8	1070,8	1172,6	937,7	939,2	0,2
	0-4	6371,6	6740,5	6874,8	5369,8	5928,3	10,4
	5-14	3246,1	3073,1	3372,5	2721,4	2351,2	-13,6
	15-64	659,2	584,0	690,2	568,3	588,9	3,6
	65 un >	206,4	248,1	195,7	124,1	151,3	21,9
Gripa	Vidēji	2,9	1,9	9,5	7,6	12,5	63,3
	0-4	18,5	0,0	18,6	0,0	19,1	100,0
	5-14	0,0	0,0	9,7	9,7	19,8	104,1
	15-64	3,0	2,9	11,7	8,8	13,3	50,8
	65 un >	0,0	0,0	0,0	4,8	4,7	-0,9
Pneimonija	Vidēji	19,2	18,8	17,2	26,7	22,1	-17,5
	0-4	18,5	55,4	55,7	18,6	114,4	515,6
	5-14	67,8	29,0	19,4	48,6	59,5	22,5
	15-64	13,3	18,7	13,2	23,5	13,3	-43,5
	65 un >	14,4	4,7	19,1	28,6	9,5	-67,0

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 52. nedēļā samazinājusies par 17,5%; vidēji reģistrēts 22,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem. Ievērojams pieaugums (vairāk kā 5 reizes), salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu bija reģistrēts vecuma grupā 0–4 gadi jeb vidēji šajā vecumā reģistrēti 114,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās iestādēs

²Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

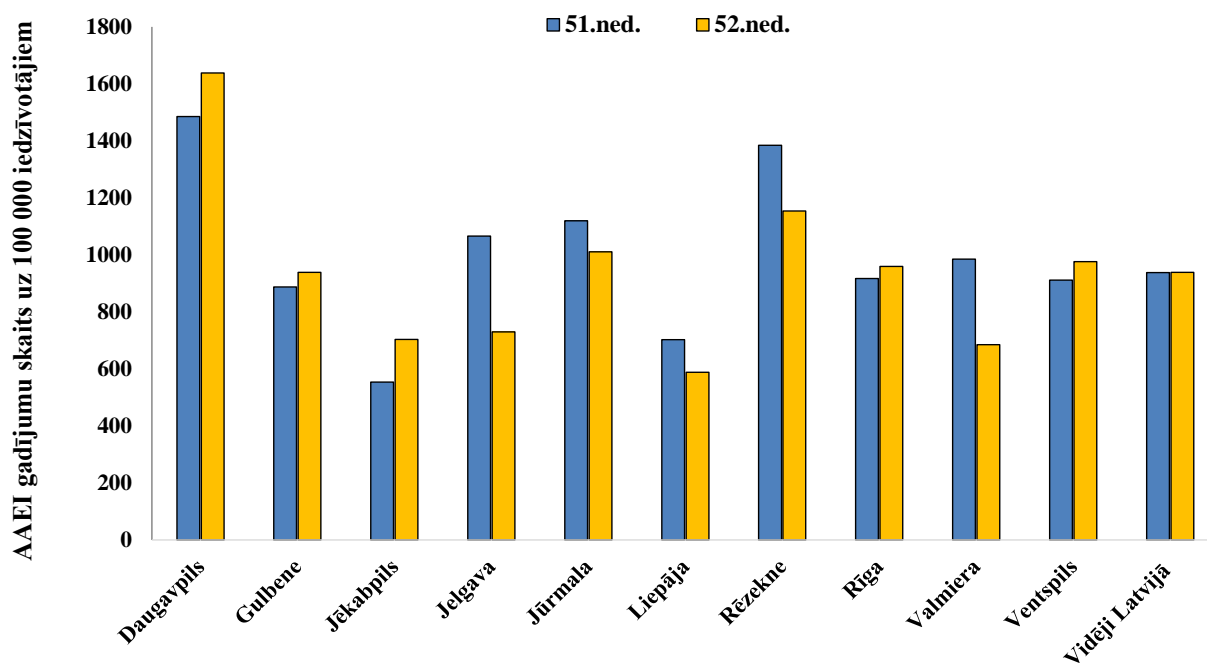
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs AAEI gadījumos 2016. gada 52. nedēļā ir bijusi augstāka par iepriekšējās 2015.—2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā.

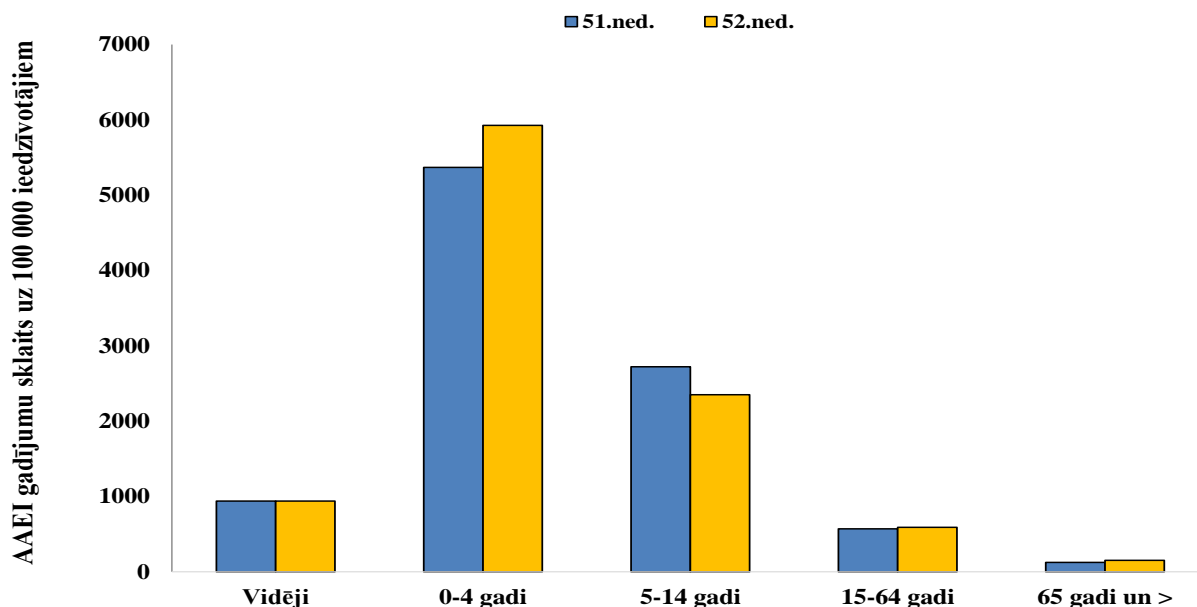
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

No visām monitoringā iekļautajām teritorijām piecās (Daugavpilī, Gulbenē, Jēkabpilī, Rīgā un Ventspilī) bija novērots saslimstības ar AAEI pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu. Visaugstākie saslimstības rādītāji 52. nedēļā bija reģistrēti Daugavpilī (1637,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un Rēzeknē (1154,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Savukārt viszemākā saslimstība novērota Liepājā (588,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem).

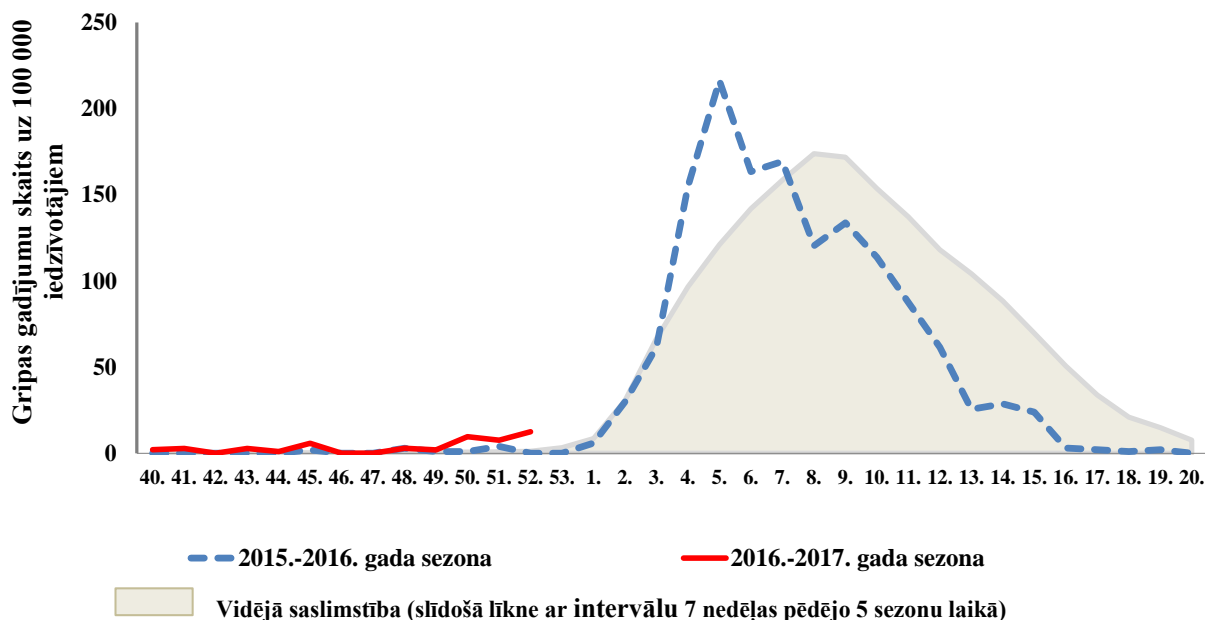

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Kopš monitoringa sākuma (2016. gada 40. nedēļa) visaugstākā AAEI intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā. 2016. gada 52. nedēļā visās vecuma grupās novērots AAEI intensitātes pieaugums, izņemot 5–14 gadu vecuma grupu. Vislielākais pieaugums šajā nedēļā ir reģistrēts vecumā 65 un > gadi (par 21,9%).

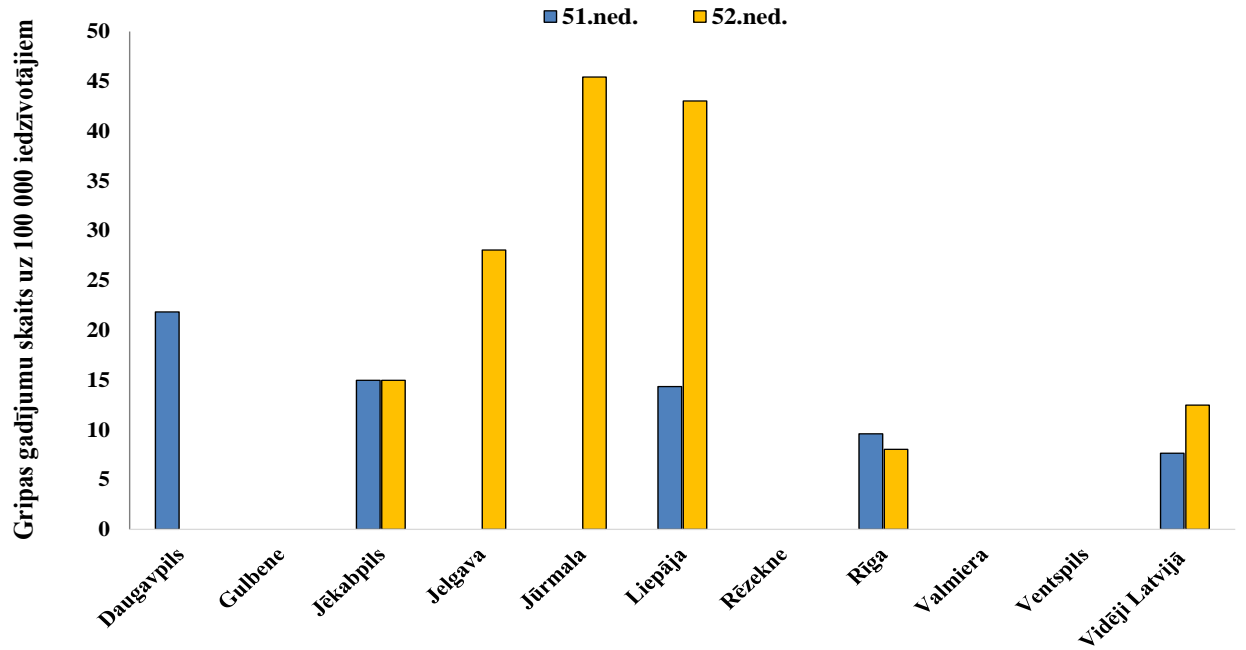
Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

Salīdzinājumā ar iepriekšējās 2015–2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs gripas gadījumos 2016. gada 52. nedēļā ir bijusi augstāka.

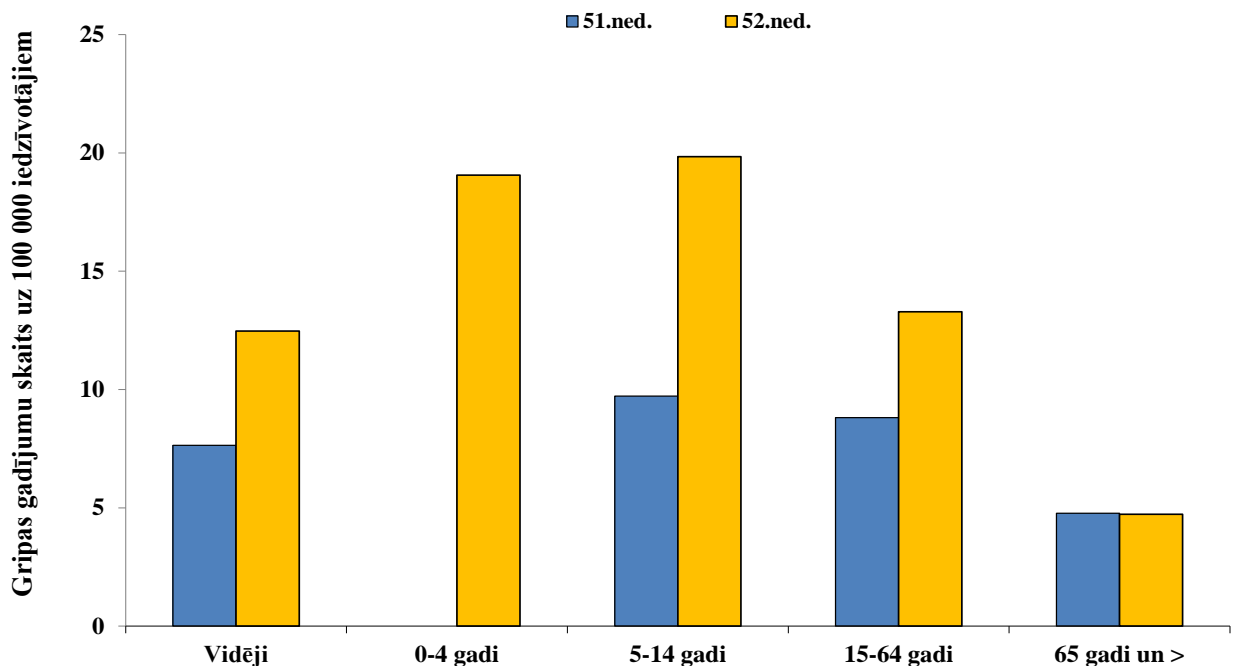
Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

2016. gada 52. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs reģistrēti 13 gripas gadījumi (gripa noteikta klīniski), no tiem četri gadījumi reģistrēti Rīgā, četri – Jūrmalā, trīs – Liepājā, viens – Jelgavā un viens – Jēkabpilī. Iepriekšējā nedēļā bija reģistrēti astoņi gripas gadījumi (Daugavpilī, Jēkabpilī, Liepājā un Rīgā).

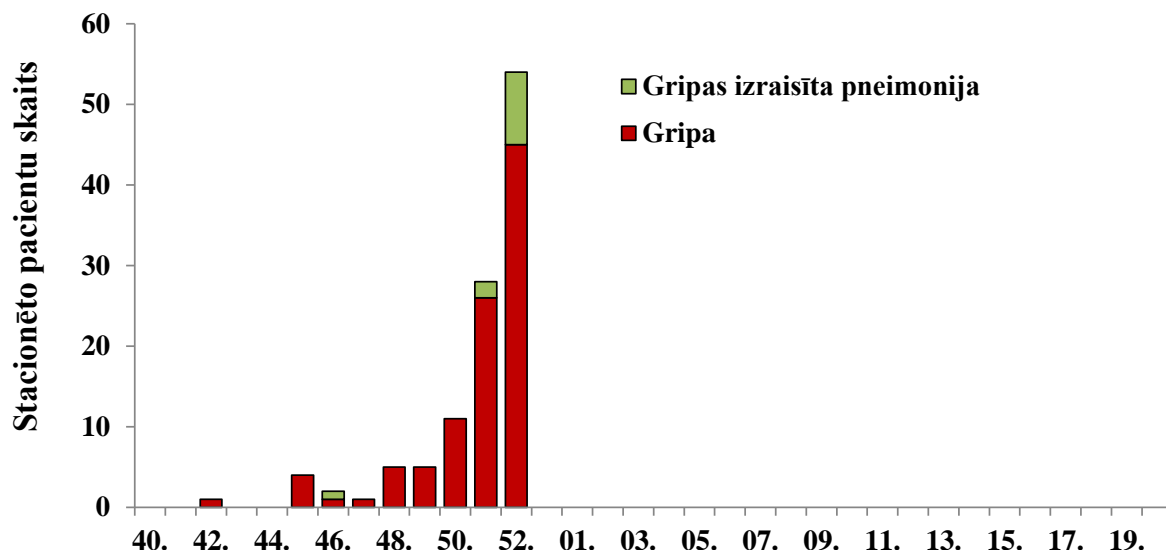
Gripa atsevišķās vecuma grupās

No 13 klīniski noteiktiem gripas gadījumiem viens gadījums reģistrēts vecuma grupā 0–4 gadi, divi gadījumi vecuma grupā 5–14 gadi, deviņi gadījumi vecuma grupā 15–64 gadi un viens gadījums reģistrēts vecumā 65 un > gadi.

Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

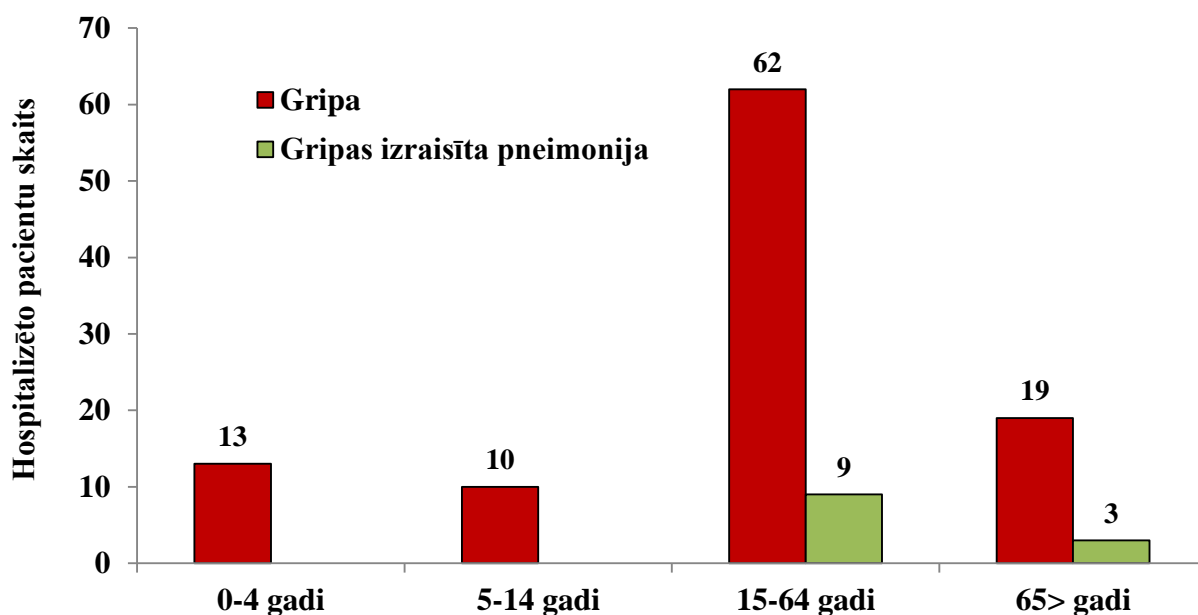
2016. gada 52. nedēļā ievērojami pieaudzis stacionēto pacientu skaits – saņemta informācija par 53 hospitalizētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju: 45 pacienti stacionēti gripas gadījumos (37 gadījumi Rīgā, četri – Ventspilī, trīs – Rēzeknē un viens – Gulbenē) un deviņiem hospitalizētiem pacientiem gripas izraisītās pneimonijas gadījumos (Rīgā).

Hospitalizētie pacienti kopš sezonas sākuma pa vecuma grupām

No 52. nedēļā 45 hospitalizētiem gripas pacientiem vislielākais pacientu skaits (30 gadījumi) bijuši 15–64 gadu vecuma grupā. Deviņi hospitalizētiem pacientiem gripas izraisītās pneimonijas gadījumos bijuši 15–64 gadu un 65 un > gadu vecuma grupā.

Kopš sezonas sākuma stacionārās iestādēs uzņemti 116 pacienti saistībā ar gripas infekciju, no tiem 104 pacienti gripas un 12 pacienti gripas izraisītās pneimonijas gadījumos.

Letālie gadījumi 2016.—2017. gada sezonā

2016. gada 52. nedēļā no stacionārās ārstniecības iestādēs saņemts pirmais šajā sezonā paziņojums par nāves gadījumu pacientam, kuram tika laboratoriski apstiprināta *A tipa* gripa. Pacients bija vecuma virs 70 gadiem, kuram bijušas smagas hroniskas saslimšanas. Datu par vakcināciju pret gripu šajā sezonā nav.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Vispārējās izglītības iestādēs laika posmā no 2016. gada 22. decembra līdz 2017. gada 4. janvārim ir ziemas brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
47.	92,5	90,1	94,4	91,0	91,3	93,2	89,1	91,8	90,8	93,7	92,2
48.	91,9	90,4	92,3	93,1	91,6	81,3	89,6	91,6	82,6	92,3	90,7
49.	90,2	96,3	96,4	90,5	90,0	93,0	90,5	91,5	87,0	93,1	91,8
50.	91,1	92,1	93,2	93,0	94,1	91,1	89,0	91,3	85,4	92,9	91,6
51.	Brīvlaiks										
52.	Brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 52. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu samazinājies par 18,5% un bijis vidēji 50,1%. Apmeklējuma samazinājums daļēji ir saistīts ar svētku dienām un brīvlaiku skolās.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
48.	74,5	63,9	71,3	80,5	70,9	74,6	85,8	73,5	87,2	76,2	75,0
49.	71,7	65,3	74,7	75,5	71,7	75,1	85,8	70,7	79,9	73,6	73,0
50.	72,3	72,6	74,7	76,2	70,9	76,2	86,1	75,7	81,2	75,5	75,4
51.	64,4	53,4	76,6	60,3	69,0	69,7	86,5	65,9	77,8	71,5	68,6
52.	57,5	29,2	44,1	49,6	49,9	41,0	65,3	43,5	65,0	55,1	50,1
Salīdzinājumā ar 51. nedēļu (±)	-6,9	-24,2	-32,6	-10,6	-19,1	-28,7	-21,2	-22,4	-12,8	-16,4	-18,5

Elpceļu vīrusu noteikšana

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (turpmāk – SIA RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā 2016. gada 52. nedēļā tika izmeklēti 233 klīniski paraugi elpceļu infekciju diagnostikai, t.sk. pozitīvo paraugu skaits – 176 jeb 75,5%.

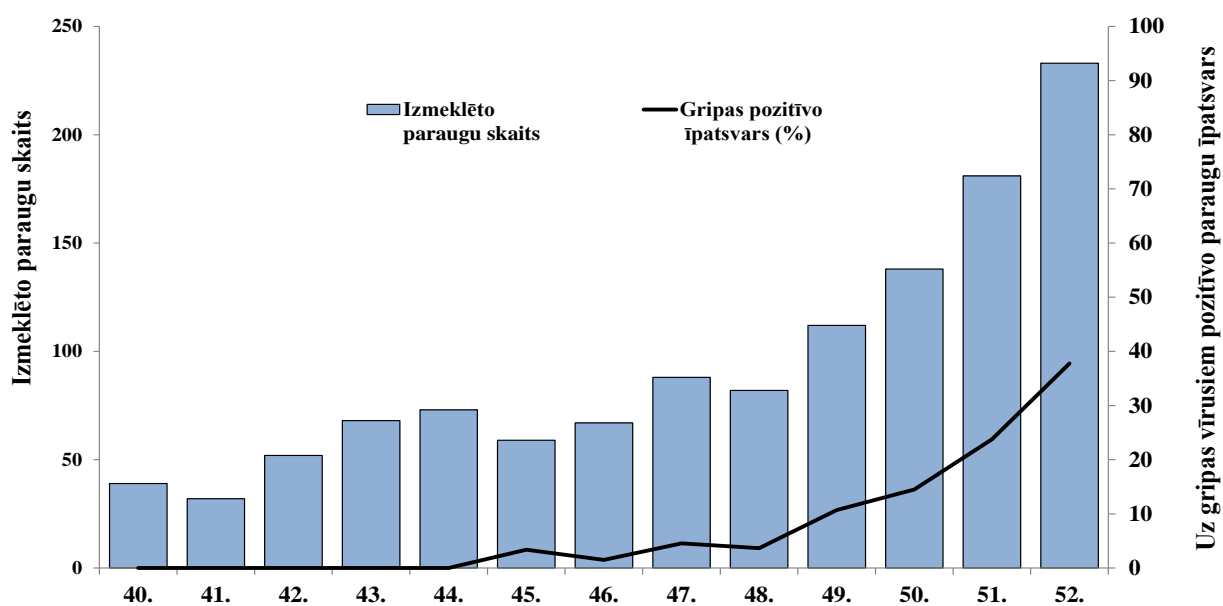
Noteikti 76 *A tipa* gripas vīrusi un 12 *B tipa* gripas vīrusi, kas sastādīja 37,8% (98/233) no kopējā izmeklēto paraugu skaita. Noteikti arī citi elpceļu infekciju vīrusi: viens paragripas II tipa vīruss, septiņi paragripas III tipa vīrusi, trīs paragripas IV tipa vīrusi, astoņi respiratori

sincitiālie vīrusi, 17 adenovīrusi, 20 rinovīrusi, divi cilvēka metapneumovīrusi, 17 bokavīrusi, deviņi koronavīrusi un četri enterovīrusi.

Noteikto vīrusu skaits pa nedēļām

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	39					5				1					6	15,4	0,0	0
41.	32					2			2	4				2	10	31,3	0,0	0
42.	52			1		2			5	8		2	1	3	22	42,3	0,0	0
43.	68			1		3			3	5					12	17,6	0,0	0
44.	73					14		2	3	1			1		21	28,8	0,0	2,7
45.	59	2				5		2	4	2		1			16	27,1	3,4	3,4
46.	67	1			1	8	1	1	4	1	1	1			19	28,4	1,5	1,5
47.	88	4						1	10			3	1		19	21,6	4,5	1,1
48.	82	3				7	1	5	8	7	2	4		4	41	50,0	3,7	6,1
49.	112	12				4		5	8	9		6	1	5	50	44,6	10,7	4,5
50.	138	19	1		1	7	1	7	11	11	1	9	7	1	76	55,1	14,5	5,1
51.	181	38	5			9	1	6	3	6		3	2		73	40,3	23,8	3,3
52.	233	76	12		1	7	3	8	17	20	2	17	9	4	176	75,5	37,8	3,4
Kopā	1224	155	18	2	3	73	7	37	78	75	6	46	22	19	541	44,2	14,1	3

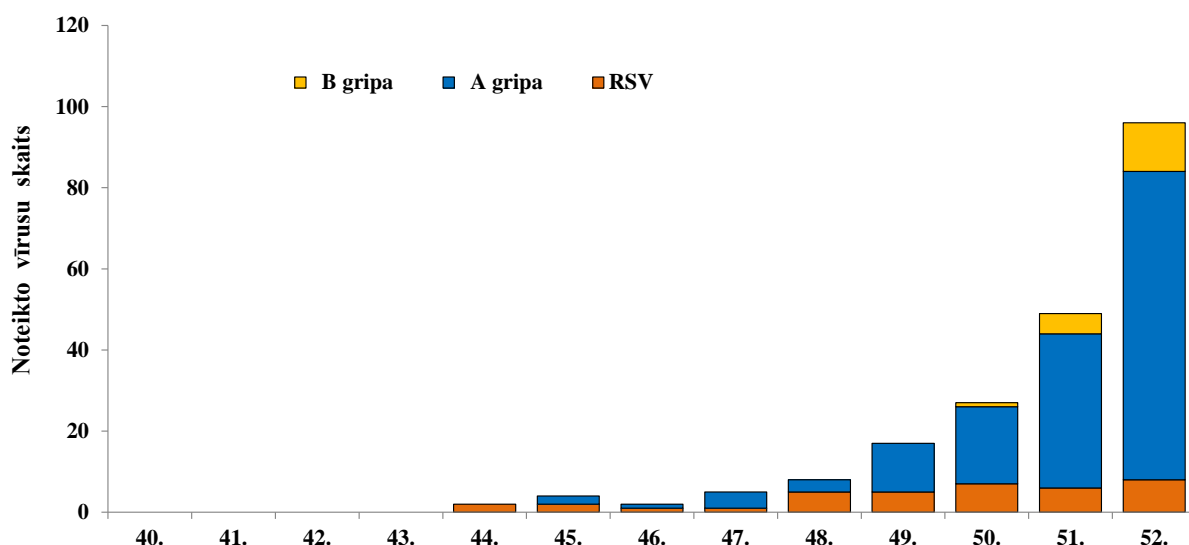
Izmeklēto paraugu skaits un gripas pozitīvo paraugu īpatsvars pa nedēļām

Sākot ar 49. nedēļu ir novērots gripas pozitīvo paraugu īpatsvara pieaugums, kas 52. nedēļā sasniedzis 37,8%.

Laboratoriski izmeklēto respiratoru vīrusu infekciju skaits pa nedēļām

Kopš sezonas sākuma pavisam noteikti 173 gripas vīrusi: 155 *A tipa* gripas vīrusi (no tiem 39 tipēti kā *A/H3*) un 18 *B tipa* gripas vīrusi.

Gripas vīrusu ģenētiskās raksturošanās rezultātā (paraugi izmeklēti laika periodā no 28.11.2016. līdz 17.12.2016.) No *A tipa* gripas vīrusiem noteikti trīs *A/H3N2/Hong Kong/4801/2014* līdzīgi vīrusi (atbilst sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajam *A/H3N2*) un no *B tipa* gripas vīrusiem trīs raksturoti kā *B/Phuket/3073/2013*–līdzīgs vīruss (nav iekļauts trīs komponentu sezonālā gripas vakcīnā).

Secinājumi

Kopš sezonas sākuma Latvijā tiek novērota zema gripas aktivitāte, taču kopš 49. nedēļas pieaug gan klīniski noteikto, gan laboratoriski apstiprināto gripas gadījumu skaits. Šajā laika periodā gripas gadījumi tika reģistrēti gandrīz visās monitoringā iekļautajās pilsētās, taču ne vienā no pilsētām intensitāte nav pārsniegusi 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu, 52. nedēļā gandrīz divas reizes pieauga stacionēto gripas slimnieku skaits (51. nedēļā tika reģistrēti 26 gadījumi, savukārt 52. nedēļā reģistrēti 46 gadījumi).

SIA RAKUS stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā 52. nedēļā gripas pozitīvo paraugu īpatsvars palielinājies līdz 37,8%. Kopš sezonas sākuma dominējošs gripas vīruss ir *A/H3*.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

(<http://www.flunewseurope.org/>)

2016. gada 51. nedēļā gripas aktivitāte dažās Eiropas reģiona valstīs turpināja pieaugt, 18 valstis ir ziņojušas par plašu gripas izplatību, savukārt iepriekšējā nedēļā (50. nedēļā) plaša gripas izplatība bija reģistrēta 13 valstīs.

Gripas vīrusu īpatsvars uzraudzības tīklā izmeklētajos paraugos palielinājies no 38% (50. nedēļā) līdz 47% (51. nedēļā). Gripas aktivitāte Eiropas reģiona valstīs 51. nedēļā bija atšķirīga, Somija ziņoja par ļoti augstu gripas intensitāti, divas valstis ziņoja par augstu intensitāti (Ukraina, Albānija), 15 valstis par vidējo (Zviedrija, Vācija, Īrija, Nīderlandes, Francija, Šveice, Luksemburga, Itālija, Portugāle, Slovākija, Bulgārija, Montenegro, Moldova, Gruzija, Serbija), savukārt pārējās 21 Eiropas reģiona valsts ziņoja par zemu gripas intensitāti, tajā skaitā Latvija.

2016. gada 51. nedēļā no 39 valstīm, kuras ziņojušas par ģeogrāfisko gripas izplatību, 18 valstis ir ziņojušas par plašu gripas izplatību, piecas – par lokālo gripas izplatību, piecas – par reģionālo, deviņas – par sporādisko un divās valstīs nebija reģistrēta gripas aktivitāte.

Gripas vīrusu noteikšana un tipēšana

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros 51. nedēļā izmeklēti 2204 paraugi, no tiem 1031 (47,0%) paraugos bija noteikti gripas vīrusi: 97% *A tipa* un 3% *B tipa* gripas vīrusi. No visiem paraugiem, kur tika noteikts *A tipa* gripas vīrusa apakštips, 99% paraugos tipēts kā *A/H3N2*. No raksturotajiem 23 *B tipa* gripas vīrusiem 21 bija *B/Victoria* līnijas.

2016. gada 51. nedēļā no 30 valstīm, kuras piedalās gripas uzraudzības tīklā, 20 ziņoja, ka noteikto gripas vīrusu īpatsvars uzraudzības tīkla ietvaros bijis lielāks nekā 30%. Proti, Somija, Portugāle, Gruzija, Ungārija, Moldova un Serbija ziņoja par augstu pozitīvo gripas vīrusu paraugu īpatsvaru – 70% un vairāk no kopēja gripas uzraudzības tīklā izmeklēto paraugu skaita.

Kopš 2016. gada 40. nedēļas visbiežāk (95%) tika noteikts *A tipa* gripas vīruss. No visiem tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem visbiežāk (99%) tika noteikts *A/H3N2* gripas vīrusu apakštips. No visiem 107 identificētiem *B tipa* gripas vīrusiem noteikti *B/Victoria* līnijas – 71% un *B/Yamagata* līnijas – 29% gripas vīrusi.

Noteikto gripas vīrusu tipēšana gripas uzraudzības tīkla ietvaros

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	51. nedēļa	Sezona kopā
A gripa	997	3220
<i>A/H1N1 pdm09</i>	8	35
<i>A/H3N2</i>	755	2773
<i>A tipa</i> gripa (netipēts)	234	412
B gripa	34	187
<i>B/Victoria</i> līnija	21	76
<i>B/Yamagata</i> līnija	2	31
Līnija nav zināma	11	80
Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits)	1031 (2204)	3407 (15052)

Ārpus gripas uzraudzības tīkla iestādēs (piemēram, slimnīcās, skolās, pansionātos un citās aprūpes iestādēs) 51. nedēļā izmeklēti 19497 paraugi, no tiem 5936 (30,4%) paraugos laboratoriski apstiprināti gripas vīrusi. Līdzīgi kā iepriekšējā nedēļā 98% gadījumu noteikts *A tipa* gripas vīruss un 2% gadījumu – *B tipa* gripas vīruss. No tipētiem *A* gripas vīrusiem 98% tipēti kā *A/H3N2*.

Noteikto gripas vīrusu tipēšana ārpus gripas uzraudzības tīkla

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	51. nedēļa	Sezona kopā
A gripa	5936	17523
<i>A/H1N1 pdm09</i>	4	70
<i>A/H3N2</i>	2100	6160
<i>A</i> gripa netipēts	3832	11293
B gripa	116	535
<i>B/Victoria</i> līnija	7	35
<i>B/Yamagata</i> līnija	2	46
Līnija nav zināma	107	454
Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits)	6052 (19497)	18058 (153327)

Kopš sezonas sākuma (2016. gada 40. nedēļas) Eiropas reģiona valstīs dominējošais *A tipa* gripas vīrusa apakštips ir *A/H3N2*.

Kopā kopš sezonas sākumā līdz 51. nedēļai ir pieejami dati par 243 gripas vīrusu ģenētiskajām grupām.

Gripas vīrusu ģenētiskā raksturošana 2016. gada 40. – 51. nedēļā

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1 pdm09 A/Michigan/45/2015</i>	4
<i>A/H3N2 A/Hong Kong/4801/2014</i>	95
<i>A/H3N2 A/Bolzano/7/2016</i>	132
<i>A/H3N2 A/Perth/16/2009grA/Switzerland/9715293/2013</i>	1
<i>B/Brisbane/60/2008 (Victoria lineage clade 1A)</i>	4
<i>B/Phuket/3073/2013 (Yamagata lineage clade 3)</i>	7

Par stacionāriem laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem

2016. gada 51. nedēļā tikai trīs valstis, kuras veic gripas vīrusu uzraudzību slimnīcās, ziņoja par apstiprinātiem gripas gadījumiem.

2016. gada 51. nedēļā no tām valstīm, kuras veic stacionāro gripas pacientu uzraudzību (smago akūto respiratoro infekciju jeb SARI uzraudzību) tika ziņots par 1257 pozitīviem gripas vīrusu paraugiem SARI gadījumos, no tiem 123 paraugos noteikts *A/H3N2* gripas vīruss. Kopš 2016. gada 40. nedēļas no 15 valstīm tika ziņots par 12705 SARI gadījumiem, no tiem 2862 tika izmeklēti un 837 (29%) bija apstiprināti gripas vīruss. No visiem pozitīviem gadījumiem 747 (89%) paraugos bija noteikts *A tipa* gripas vīruss un 90 (11%) paraugos – *B tipa* gripas vīruss. No visiem pozitīviem *A tipa* gripas vīrusiem 721 paraugi tipēti kā *A/H3N2*, un 26 paraugos tipēšana netika veikta.

2016. gada 51. nedēļā no intensīvās terapijas nodaļām (turpmāk – ITN) kopumā tika ziņots par 10 gripas gadījumiem (trīs gadījumos noteikts netipēts *A tipa* gripas vīruss, septiņos paraugos identificēts *A/H3N2* gripas vīruss), kuri bija reģistrēti Rumānijā, Spānijā un Zviedrijā. No citām slimnīcu nodaļām, kuras veic stacionāro gripas pacientu uzraudzību, kopā tika ziņots par 12 gadījumiem (sešos gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss un sešos gadījumos tipēts *A/H3N2* gripas vīruss), kuri bija reģistrēti Spānijā.

Kopš monitoringa sākumā (2016. gada 40. nedēļa) Īrija, Rumānija, Spānija un Apvienotā Karaliste ziņoja par 294 gadījumiem, kuri bija reģistrēti citās slimnīcu nodaļās; no tiem 168 gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss (109 paraugos tipēts kā *A/H3N2* un astoņos – kā *A/H1N1pdm09*) un deviņos gadījumos – *B tipa* gripas vīruss. Kopumā Somija, Francija, Īrija, Rumānija, Spānija un Zviedrija ziņoja par 87 gadījumiem no ITN, no tiem 46 gadījumos noteikts *A tipa* (t.sk. 35 paraugos noteikts *A/H3N2*, vienā – *A/H1N1pdm09*) un piecos gadījumos *B tipa* gripas vīruss.

Kopš sezonas sākuma, lielākā daļa hospitalizēto pacientu, kuriem laboratoriski tika apstiprināta gripa, bija 65 un > gadu vecuma grupā. No visiem 87 ITN pacientiem, par kuriem ir pieejami dati par vecumu un gripas vīrusu tipēšanas rezultātiem, tika noskaidrots, ka lielākā daļa hospitalizēto pacientu bija vecumā 65 un > gadi (65%), 26% bija vecumā no 15 līdz 64 gadiem un 8% bija jaunāki par 15 gadiem. No visiem 87 ITN gadījumiem visbiežāk (94% paraugos) tipēts *A/H3N2* gripas vīruss.

Ziņots par 13 nāves gadījumiem, no tiem seši nāves gadījumi bija reģistrēti ITN un septiņi gadījumi citās slimnīcu nodaļās, no tiem piecos gadījumos identificēts *A/H3N2* un astoņos paraugos – *A tipa* gripas vīruss, kurš netika raksturots sīkāk.

Kopējie mirstības rādītāji no 19 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm, par kurām tiek ziņots EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*) projektam, pēdējo nedēļu laikā bija sagaidāmā līmenī.

**Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) riska novērtējums
2016.-2017. gada gripas sezonā (2016. gada 24. decembris)**

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Risk-assessment-seasonal-influenza-2016-2017.pdf>

Eiropas valstīs gripas vīrusu aktivitāte sākusies agrāk nekā iepriekšējās sezonās. Kaut gan šobrīd pāragri spriest par sagaidāmo gripas epidēmijas smagumu un to ietekmi uz veselības aprūpes sistēmu, taču, ja arī turpmāk dominējošais gripas vīruss būs A(H3N2), kas pārsvarā sastopams pašreiz, pastāv risks, ka šīs sezonas gripa vairāk izraisīs smagas saslimšanas galvenokārt cilvēkiem vecuma grupā 65 gadi un vairāk (atšķirībā no 2015.-2016. gada sezonas, kad dominēja A(H1N1)pdm09 gripas vīruss, kas pārsvarā skāra pusmūža vecuma pieaugušos cilvēkus). Valstīs, kur iepriekšējā sezonā dominējošais gripas vīruss bija A(H3N2), visaugstākie hospitalizācijas un letāla iznākuma rādītāji tika reģistrēti vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Šajā sezonā cirkulē arī dažādi B tipa gripas vīrusi, taču sagaidāms, ka B tipa gripas vīrusu klīniskā ietekme kā parasti būs mērena un līdzīga iepriekšējo gadu novērojumiem.

ECDC uzsver, ka sagaidāmā gripas epidēmija šajā sezonā varētu izraisīt augstu slogu veselības aprūpes iestādēm – gan primārās veselības aprūpes, gan stacionārās veselības aprūpes iestādēm.

Vakcinācija ir galvenais gripas profilakses pasākums, kas samazina smago gadījumu un hospitalizācijas epizožu skaitu, tajā skaitā novēršot daudzus ar gripu saistītos nāves gadījumus.

Veikto pētījumu provizoriskie rezultāti liecina, ka vakcīnas efektivitāte pret A/H3N2 šajā sezonā ir augstāka (līdz 60%) nekā iepriekšējā laika periodā no 2011. līdz 2015. gadam, kad vakcīnas efektivitāte pret A/H3N2 gripas vīrusu ir bijusi robežās no 11% līdz 42%.

**Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē
PVO globālā tīkla informācija 26.12.2016.**

[\(http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/\)](http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/)

Kopumā gripas aktivitāte Ziemeļu puslodē mērenā klimata joslas valstīs nedaudz pieauga; dažās valstīs sezona ir sākusies agrāk nekā parasti, kur gripas aktivitāte pārsniedz sezonu līmeni. Pasaulē dominējošais gripas vīruss ir A/H3N2.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, pārsvarā tika noteikts A/H3N2 gripas vīruss. Gripai līdzīgu saslimšanu (ILI) līmenis saglabājās zem sezonas sliekšņiem. Amerikas Savienotās Valstis turpināja ziņot par respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāti.
- Eiropā gripas aktivitāte bija zemā līmenī, taču novērojams gripas aktivitātes pieaugums; gripas uzraudzības tīklā pozitīvo paraugu īpatsvars pieauga līdz 28%. Vislielākais gripas gadījumu skaits ir reģistrēts Norvēģijā un Zviedrijā. Dienvidrietumu Eiropas reģionā visaugstākā gripas aktivitāte reģistrēta Portugālē un Spānijā.
- Austrumu Āzijā turpināja pieaugt gripas aktivitāte, dominējošais cirkulējošais gripas vīruss ir A/H3N2.
- Rietumu Āzijā nedaudz pieauga gripas vīrusu noteikšana.
- Ziemeļu Āfrikā gripas noteikšana pieauga Marokā, kur dominējošais ir A/H3N2 gripas vīruss.
- Karību jūras reģiona valstīs gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte saglabājās zema līmenī. Vairākās Centrālamerikas reģiona valstīs bija vērojams neliels gripas vīrusu un citu elpceļu vīrusu aktivitātes samazinājums. Kostarikā pieauga A/H1N1pdm09 un A/H3N2 gripas vīrusu aktivitāte, kā arī turpina ziņot par RSV aktivitāti.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī, izņemot Kolumbiju, kur turpinājās RSV aktivitāte.
- Dienvidāzijas valstīs gripas vīrusa noteikšana nedaudz pieauga gan Irānā, gan Šrilankā; dominējošais gripas vīruss ir A/H3N2.

- Dienvidaustrumu Āzijā gripas aktivitāte joprojām ir zemā līmenī, kur pārsvarā tiek noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.
- Rietumāfrikā gripas vīrusa cirkulācija pieauga Ganā, kur dominē *B tipa* gripas vīruss.
- Dienvidāfrikā gripas aktivitāte bija reģistrēta starp-sezonu līmenī.
- Mērenā klimata reģiona Dienvidamerikā gripas un RSV aktivitāte turpināja samazināties visā reģionā.
- Okeānijā gripas vīrusu aktivitāte bija reģistrēta starp-sezonu līmenī.

FluNet apkopoja informāciju, kura tika saņemta (2016. gada 22. decembrī) no 91 valsts, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2016. gada 28. novembra līdz 11. decembrim).

Šajā laika periodā PVO (GISRS) laboratorijās testēti vairāk kā 115769 paraugi. No tiem 12979 bija ar pozitīvajiem rezultātiem uz gripas vīrusiem, t.sk. 12221 (94,2%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 758 (5,8%) – *B tipa* gripas vīrusi.

No tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem 118 (1,5%) tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 7709 (98,5%) kā *A/H3N2*. No raksturotiem *B tipa* gripas vīrusiem 74 (48,1%) piederēja *B/Yamagata* līnijai un 80 (51,9%) – *B/Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2016.–2017. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2016_17_north/en/

PVO (25.02.2016.) gripas vakcīnas sastāvā 2016.-2017. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss;*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss;*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

2016.-2017. gada sezonā vakcīnas sastāvā *A/H1N1* komponentu, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās, pārstāv *A/California/7/2009/H1N1 pdm09-līdzīgs vīruss*, taču divi citi komponenti – *A/H3N2* un *B tipa* ir atšķirīgi no pagājušās 2015.–2016. gada sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajiem attiecīgo vīrusu antigēniem.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2016.-2017.gada AAEI un gripas monitoringa 52. nedēļā datus sniedza:

- 68 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 104234 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
  - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
  - 36 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par sniegto informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.